

Bezpieczeństwo w zarządzaniu siecią – SNMP

Patryk Czarnik

Bezpieczeństwo sieci komputerowych – MSUI 2009/10

Simple Network Management Protocol

Cel

- ▶ monitorowanie urządzeń i aplikacji
- ▶ konfiguracja urządzeń

Status

- ▶ standard IETF
- ▶ wersja 1 – 1988, RFC: 1065–1067,
zastąpione przez RFC: 1155, 1213, 1157,
- ▶ wersja 2 – 1993, RFC: 1441–1452
 - ▶ SNMPv2c (*community-based*), RFC: 1901–1908
 - ▶ SNMPv2u (*user-based*), RFC: 1909–1910
- ▶ wersja 3 – 2004, RFC: 3411–3418

Idea SNMP

Elementy architektury zarządzania siecią

- ▶ stacja zarządzająca (NMS),
- ▶ zarządzane urządzenie,
- ▶ agent,
- ▶ zarządzany obiekt,
- ▶ baza informacji (MIB),
- ▶ protokół zarządzania siecią.

Modele komunikacji

- ▶ NMS $\begin{smallmatrix} \rightarrow \\ \leftarrow \end{smallmatrix}$ urządzenie
- ▶ urządzenie \rightarrow NMS (trap)
- ▶ NMS \rightarrow NMS (inform)

Stacja zarządzająca – wymagania

- ▶ Zestaw aplikacji służących do analizy informacji, naprawiania błędów itp.
- ▶ Interfejs służący administratorowi do obserwacji i kontroli sieci.
- ▶ Możliwość przekładania wymagań administratora sieci na faktyczną możliwość obserwacji i kontroli elementów sieci.
- ▶ Baza danych zawierająca informacje z baz informacji administracyjnych (MIB) wszystkich jednostek w administrowanej sieci.

Polecenia SNMP

- ▶ **GetRequest** – dla każdego obiektu wymienionego w poleceniu zwróć wartość tego obiektu
- ▶ **GetNextRequest** – dla każdego obiektu wymienionego w poleceniu zwróć wartość następnego obiektu (w porządku leksykograficznym danego MIBa)
- ▶ **GetBulk (SNMPv2)** – dla każdego obiektu wymienionego w poleceniu zwróć wartość następnych N obiektów
- ▶ **SetRequest** – dla każdego obiektu wymienionego w poleceniu ustaw wartość na wymienioną w poleceniu
- ▶ **Trap** – prześlij informację o zaistniałym zdarzeniu (agent do menedżera)
- ▶ **Inform (SNMPv2)** – prześlij informację o zaistniałym zdarzeniu (menedżer do menedżera)
- ▶ **GetResponse** – odpowiedź na żądanie menedżera

Elementy bezpieczeństwa w SNMP

- ▶ **Kontrola dostępu** – ograniczenie dostępu menedżera do konkretnego fragmentu MIBa oraz określonego zbioru poleceń.
- ▶ **Uwierzytelnianie (SNMPv2)** – procedura umożliwiająca stronie odbierającej sprawdzenie, że komunikat pochodzi z danego źródła i ma właściwy czas. Realizuje się ją przez dołączenie do komunikatu dodatkowej informacji.
- ▶ **Prywatność (SNMPv2)** – ochrona danych przed odczytaniem przez nieupoważnionych odbiorców. Realizuje się ją przez szyfrowanie danych.
- ▶ **(SNMPv3)** – złożony model kontroli dostępu

Społeczności w SNMPv1

- ▶ Namiastka uwierzytelnienia w SNMPv1 (i SNMPv2c).
- ▶ Identyfikowana napisem unikalnym dla agenta (często dla całej sieci).
- ▶ W zamyśle grupa menedżerów mająca określone uprawnienia do określonych obiektów.
- ▶ Stacja zarządzająca dołącza do polecenia nazwę społeczności (jawnym tekstem!).
- ▶ Agent może obsługiwać wiele społeczności, menedżer może należeć do wielu społeczności.

Polityka ograniczeń dostępu w SNMPv1

Każdej społeczności SNMP odpowiada profil społeczności określający politykę dostępu do obiektów MIB. Profil taki ma dwa aspekty:

- ▶ **widok MIB** – to zbiór obiektów MIB do których dostęp ma dana społeczność
- ▶ **tryb dostępu** – określa polecenia które możliwe są do wykonania na danym obiekcie. Tryb dostępu w SNMPv1 to jeden z:
{*READ-ONLY*, *READ-WRITE*}

Bezpieczeństwo w SNMPv2

Zagrożenia występujące w SNMPv1, przed którymi chronią środki zapewniania bezpieczeństwa w SNMPv2:

- ▶ **ujawianie** – przeciwnik może śledzić informacje wymieniane przez menedżera i agenta i w ten sposób poznać wartość zarządzanych obiektów oraz uzyskać informacje o wydarzeniach,
- ▶ **maskarada** – przeciwnik może starać się podszyć pod członka społeczności w celu wykonania niedozwolonej dla siebie operacji,
- ▶ **modyfikacja treści komunikatu** – przeciwnik może zmienić wygenerowany przez członka społeczności komunikat w trakcie przesyłania w taki sposób aby doprowadzić do wykonania niedozwolonej operacji zarządzania,
- ▶ **modyfikacja kolejności i czasu komunikatów** – w celu doprowadzenia do wykonania niedozwolonych operacji przeciwnik może zmieniać kolejność, opóźniać lub powtarzać komunikaty.

(Nie)Bezpieczeństwo w SNMPv2

SNMPv2 nie chroni natomiast przed następującymi zagrożeniami:

- ▶ **uniemożliwienie działania** – przeciwnik może zablokować wymianę informacji między agentem a menedżerem,
- ▶ **analiza ruchu** – przeciwnik może śledzić schemat ruchu pomiędzy menedżerem i agentami.

Strony w SNMPv2

Strona

- ▶ Abstrakcja użytkownika/urządzenia i roli w jakiej występuje w danym kontekście.
- ▶ Każdy agent/menedżer może posiadać wiele stron.
- ▶ Większa elastyczność w nadawaniu uprawnień i kontroli dostępu.

Baza danych jednostki o znanych stronach

- ▶ **Strony lokalne** – zbiór stron na których działania wykonuje lokalna jednostka SNMPv2 czyli zbiór ról tej jednostki,
- ▶ **Strony reprezentowane** – zbiór stron jednostek reprezentowanych przez daną jednostkę SNMPv2,
- ▶ **Strony odległe** – zbiór stron, których działania realizują inne jednostki SNMPv2 z którymi dana jednostka może wchodzić w interakcje.

Pola bazy danych (o stronach)

Dla każdej znanej strony:

- ▶ identyfikator,
- ▶ domena, adres,
- ▶ zegar(!),
- ▶ max. czas życia komunikatu,
- ▶ uwierzytelnienie:
 - ▶ algorytm,
 - ▶ publiczne dane uwierzytelniające,
np. klucz publiczny w algorytmie asymetrycznym,
 - ▶ prywatne dane uwierzytelniające,
np. klucz prywatny w algorytmie asymetrycznym,
- ▶ szyfrowanie:
 - ▶ algorytm,
 - ▶ dane publiczne,
 - ▶ dane prywatne (jak wyżej).

Format komunikatu SNMPv2u

Postać ogólna

version	INTEGER
model	INTEGER
qoS	8 bitów
agentID	12 oktetów
agentBoots	32 bity
agentTime	32 bity
maxSize	16 bitów
userLen	1 oktet
userName	1..16 oktetów
authLen	1 oktet
authDigest	0..255 oktetów
contextSelector	0..40 oktetów
PDU, PDU, ...	<i>Protocol Data Unit</i> – właściwa treść SNMP

Format komunikatu SNMPv2u

Brak zabezpieczeń

version	= 2
model	= 1
qoS	=00
agentID	
agentBoots	
agentTime	
maxSize	
userLen	
userName	
authLen	= 0
authDigest	puste
contextSelector	
PDU, PDU, ...	

Format komunikatu SNMPv2u

Uwierzytelnienie bez szyfrowania

version	= 2
model	= 1
qoS	=01
agentID	
agentBoots	
agentTime	
maxSize	
userLen	
userName	
authLen	> 0
authDigest	= hash(wiadomość · klucz)
contextSelector	
PDU, PDU, ...	

Format komunikatu SNMPv2u

Szyfrowanie i uwierzytelnienie

version	= 2
model	= 1
qoS	=11
agentID	
agentBoots	
agentTime	
maxSize	
userLen	
userName	
authLen	> 0
authDigest	= hash(wiadomość · klucz)
contextSelector	
PDU, PDU, ...	<i>szyfrowanie (tylko tu)</i>

Prywatność

- ▶ W oryginalnym SNMPv2:
 - ▶ szyfrowanie z użyciem algorytmu DES,
 - ▶ wymaga aby obie strony dzieliły wspólny klucz szyfrujący.
- ▶ Struktura bazy danych umożliwia jednak zastosowanie innych algorytmów szyfrujących (symetrycznych bądź asymetrycznych).

Uwierzytelnianie

1. Sprawdzenie, czy strona znana.
2. Sprawdzenie czy znane nam zegary stron zgadzają się z podanymi we wiadomości z dokładnością do czasu życia pakietu (granularność: 1 sekunda).
3. Weryfikacja podpisu wiadomości.

Kontrola dostępu

Na politykę kontroli dostępu składają się cztery elementy:

- ▶ **strona przeznaczenia** – strona SNMP wykonująca operację zarządzania na żądanie strony źródłowej
- ▶ **strona źródłowa** – strona SNMP żądająca wykonania operacji na żądanie stron przeznaczenia
- ▶ **zasoby** – informacje zarządzania, na których można przeprowadzać żądane operacje zarządzania w postaci lokalnego widoku MIB lub relacji pełnomocnictwa, nazywane także kontekstem
- ▶ **przywileje** – operacje dozwolone, zdefiniowane jako dozwolone PDU przynależące do danego kontekstu i do których wykonania w imieniu podmiotu jest uprawniony odbiorca

Kontrola dostępu cd.

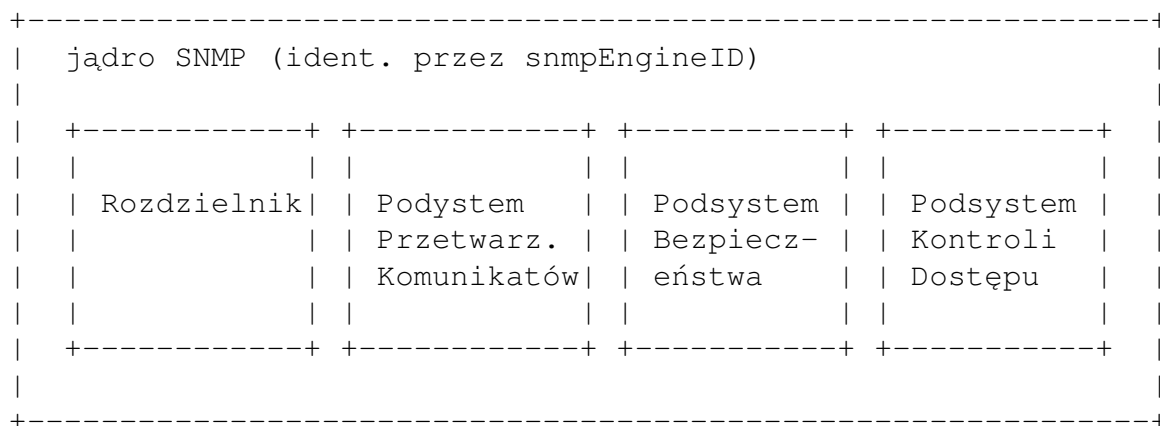
Kontrolę dostępu określają informacje zawarte w MIB stron. Baza ta składa się z czterech tablic:

- ▶ **tablica stron** – zawiera po jednej pozycji na każdą stronę znaną lokalnemu agentowi. Każda pozycja zawiera parametry uwierzytelniania i prywatności. Raz na sekundę lokalny menedżer musi zwiększyć wartość zegara dla każdej pozycji tablicy
- ▶ **tablica kontekstów** – może zawierać pozycje związane z informacjami lokalnymi oraz relacjami pełnomocnictwa
- ▶ **tablica kontroli dostępu** – jest indeksowana stroną źródłową, stroną przeznaczenia i kontekstem. Każda pozycja zawiera zbiór PDU akceptowanych przez odbiorcę
- ▶ **tablica widoków MIB** – składa się ze zbioru widoków

Architektura jednostki SNMPv3

- ▶ Koezystencja starego i nowego.
- ▶ Elementy
 - ▶ Jądro SNMP
 - ▶ dokładnie jedno dla każdej jednostki,
 - ▶ identyfikowane przez snmpEngineID.
 - ▶ Aplikacje.

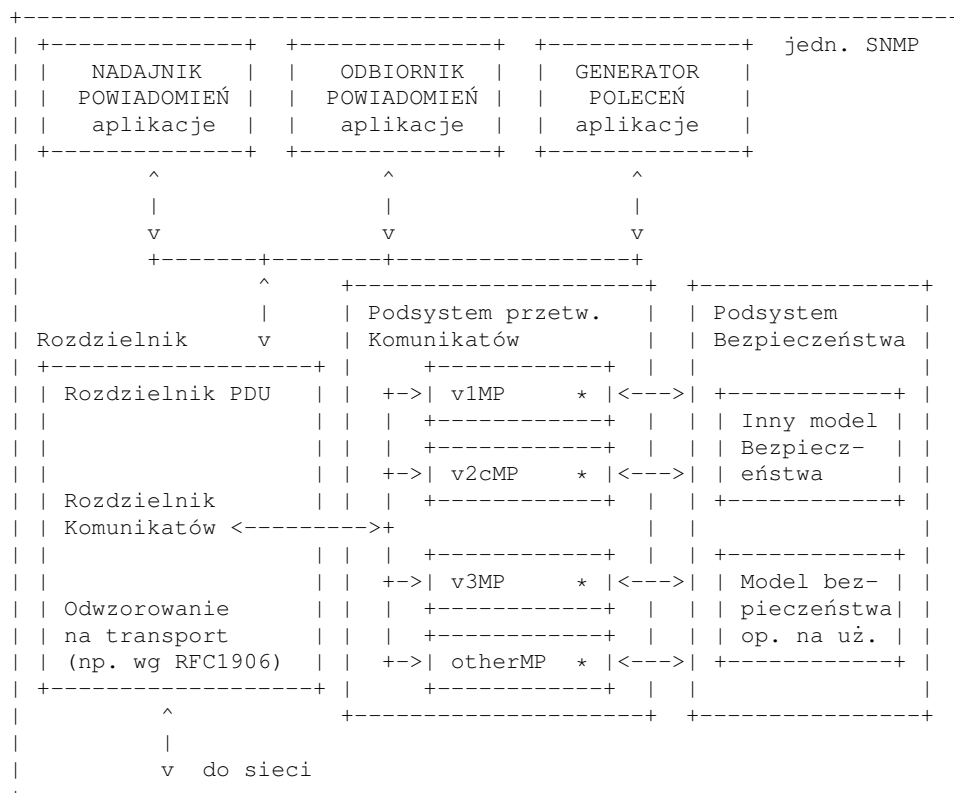
Architektura jednostki SNMP – jądro

Architektura jednostki SNMP – aplikacje

Schemat działania jednostki SNMP

Wysokopoziomowe parametry bezpieczeństwa

- ▶ securityModel – zastosowany model bezpieczeństwa:
 - ▶ oparty na społecznościach,
 - ▶ oparty na użytkownikach.
- ▶ securityName – nazwa osoby, organizacji itp. wykonującej czynności zarządzania,
- ▶ securityLevel – wymagany poziom bezpieczeństwa.
 - ▶ bez autentyfikacji i poufności (noAuthNoPriv),
 - ▶ z autentyfikacją, ale bez poufności (authNoPriv),
 - ▶ z autentyfikacją i poufnością (authPriv).

Podział na moduły

- ▶ Moduł uwierzytelnienia
 - ▶ integralność danych,
 - ▶ uwierzytelnienie pochodzenia danych.
- ▶ Moduł czasowy
 - ▶ ochrona przed powtórzeniami,
 - ▶ ochrona przed opóźnieniami.
- ▶ Moduł ochrony prywatności
 - ▶ zapewnienie poufności danych.

Stosowane mechanizmy bezpieczeństwa

- ▶ HMAC-MD5-96,
- ▶ HMAC-SHA-96,
- ▶ CBC-DES,
- ▶ czas sprawdzany tylko przy sprawdzaniu integralności danych:
 - ▶ autentyfikacja synchronizacji czasu,
 - ▶ snmpEngineBoots – liczba uruchomień agenta,
 - ▶ snmpEngineTime – czas na maszynie agenta.

Atrybuty użytkownika

- ▶ userName – nazwa,
- ▶ securityName – nazwa niezależna od modelu bezpieczeństwa,
- ▶ authProtocol – czy komunikaty mają być uwierzytelniane i jaki protokół ma być używany,
- ▶ authKey – klucz (prywatny) do powyższego uwierzytelniania (różny dla różnych jąder SNMP),
- ▶ authKeyChange i authOwnKeyChange – sposób zmiany klucza uwierzytelnienia,
- ▶ privProtocol – czy komunikaty mają być szyfrowane i jaki protokół obsługi szyfrowania ma być użyty,
- ▶ privKey – klucz (prywatny) do powyższego szyfrowania (różny dla różnych jąder SNMP),
- ▶ privKeyChange i privOwnKeyChange – sposób zmiany klucza szyfrowania.

Klucze

- ▶ Lokalizacja
 - ▶ Hasło jest konwertowane na klucz K_u za pomocą MD5 lub SHA,
 - ▶ Z wartości $K_u \cdot \text{snmpEngineID} \cdot K_u$ za pomocą przypisanej użytkownikowi metody generowania hasza generowany jest wyciąg – to jest klucz lokalny.
- ▶ Renegocjacja
 - ▶ specjalne komunikaty,
 - ▶ oparta na tajności starego klucza i losowości.

Model kontroli dostępu oparty na perspektywach (VACM)

- ▶ Pamięć lokalnej konfiguracji (Local Configuration Datastore – LCD) zawiera informacje o prawach dostępu.
- ▶ Zdefiniowane jest pojęcie grupy (zbiór par securityModel, securityName).
- ▶ Prawa są definiowane z uwzględnieniem securityLevel.

Perspektywy

- ▶ Dla każdego kontekstu (adresu w MIB) może być ustalona perspektywa: określa się typy (i opcjonalnie instancje typów), do których jest dostęp.
- ▶ Perspektywy są definiowane przez
 - ▶ poddrzewa perspektywy,
 - ▶ rodziny drzew perspektywy (maski bitowe).
- ▶ Każda grupa ma perspektywy
 - ▶ odczytu,
 - ▶ zapisu,
 - ▶ powiadamiania.